

Ilaalinta ladnaanta iyo adkeysiga qoysaska iyo bulshooyinka BAME inta lagu jiro xaalad caafimaad oo degdeg ah

Xusuusin No. 5
15 Juun 2022

Siyaasadda Leeds
Jaamacadda Leeds
leeds.ac.uk/policy-leeds

Co-POWeR: Daladda ku Dhaqanka Fayo-qabka iyo Adkeysiga ee Qoysaska iyo Bulshooyinka BAME

In la iska indhatiro jinsiyadda, jinsiga iyo dabaqada marka wax laga qabanayo masiibada waxay wiiqi kartaa wanaagga kaliya ee qoysaska madow, Aasiyaanka iyo qowmiyadaha laga tirada badan yahay iyo bulshooyinka (BAME FC) laakiin sidoo kale heerarkooda kalsoonida dowladda. Nidaam lagu ilaalinayo fayoo bida iyo adkeysiga BAME FC inta lagu jiro xaaladaha degdegga ah ee caafimaadka dadweynaha waxaa sameeyay Co-POWeR si loo hubiyo in sharciyada iyo hagidda la qaatay ay yihiin kuwo dhaqan ahaan karti leh.

Sinnaan la'aanta masiibada COVID-19 waxay cadaatay Abriil 2020 markii xogtu muujisay in inkasta oo ay 3.5% ka yihiin dadka ku nool England, dadka Madow ay ka kooban yihiin 5.8% kuwa u dhintay fayraska; Halka dadka cadaanka ah, oo ka kooban 85.3% dadweynaha, ay ahaayeen 73.6% dadka dhintay. Saamaynta aan la qiyaasi karin ayaa ku sii socotay, tusaale ahaan, bilayska oo xad dhaaf ah: 32% joogsiga iyo raadinta sanadka dhammaanaya March 2021 waxay ahaayeen rag BAME ah oo da'doodu u dhaxayso 15-34, in kasta oo ay yihiin 2.6% oo kaliya dadweynaha.

Tallaabooyinka deg-degga ah ee loo soo bandhigay in lagu maamulo masiibada ayaa si wada jir ah uga shaqeyday in la abuurto wareeg waxyeello leh oo saameeya BAME FC da 'kasta. Shaqaale-Assaasiga ah (Key-workers)- oo badiyaa ay booliisku joojiyaan markay u socdaan si ay u bixiyaan adeegyada muhiimka ah - way ka xanaaqi waayeen ama ka shaqayn kari waayeen guriga si ay uga fogaadaan caabuqa, mana ku taageeri karaan carruurtooda waxbarashada guriga. Carruurta ku jirta guryaha dananshayasha-bdan ayaan haysan meel ku filan iyo/ama qalab ay wax ku bartaan; guryaha noocan oo kale ah ayaa sidoo kale ka maqan meel firaqo ah oo loogu talagalay shaqaalaha muhiimka ah si ay naftooda dib ugu

soo celiyaan saacado dheeraad ah oo ay shaqada ku jiraan. Bilaysin xad-dhaafka ah ayaa jilalka ku beeray cabsi waxayna ka celisay dadka BAME - oo ay ku jiraan waayeeelka guurguura - inay ka tagaan guryaha dadku ku badan yahay si ay jimicsi sharci ah u sameeyaan, iyo kuwa la kulmay khatarta ah inay helaan Ogeysiis Ciqaab Go'an iyo rikoor dembi.

Fikradahani waxay ka soo baxeen cilmi-baadhis ay samaysay Co-POWeR oo ku saabsan saamaynta isdhexgalka ee tallaabooyinka degdegga ah ee booliska, daryeelka carruurta, daryeelka, dhaqdhaqaaqa jirka iyo nafaqada. Annaga oo adeegsanayna ka-qaybgalka bulshada, xog-ururin lala yeeshay 1000 ka qaybgalayaal iyo waraysiyo, koox-kooxeedyo, aqoon-is-weydaarsiyo ka qayb-gal ah iyo maalmo marag-fur bulsho oo ka badan 400 oo qof, waxaanu sahinay saamaynta isku-darka ah ee COVID-19 iyo takoorka xagga samaqabka iyo adkeysiga guud ahaan BAME FC ee UK. Qoraalkan siyaasaddu waxa uu natiijadeenna ka dhigayaa qaab dhismeedka talooyinka la xidhiidha fanka iyo isgaarsiinta warbaahinta, nidaamyada iyo qaab-dhismeedka, bulshada iyo samaqabka qofka iyo adkeysiga. Waxaan kor u qaadnaa fiicillada muddada dheer halkii ay ka ahaan lahayd falcelinta muddada gaaban.

Qaab dhismeedka samaqabka iyo adkeysiga ee BAME FC

Farshaxanka iyo isgaarsiinta warbaahinta

Ficil: Sii fursadaha BAME FC si ay si buuxda uga qaybqaataan fanka halabuurka soosaarayaal iyo macaamiisha ah iyadoo horumarinaysa barnaamijyo faneed hal abuur leh, qorshayaal iyo tas-hiilaad la heli karo oo ay ku jiraan dhammaan kooxaha qowmiyadaha iyo bulshooyinka.

Waa kuma: Waaxda Caafimaadka iyo Daryeelka Bulshada, Golayaasha Deegaanka iyo dhammaan Golayaasha Farshaxanka. Sababta: Bixinta iyo helitaanka farshaxanka hal-abuurka ah ayaa lagama maarmaan u ah caafimaadka - jireed, maskaxeed iyo fayoobid bulsho iyo adkeysiga - dhammaan bulshooyinka. Tallaabadani waxay xaqiijin doontaa in fanka loo isticmaalo in lagu xoojiyo BAME FC iyada oo loo marayo sheekooyin togan, hagaajinta matalaadda iyo muuqaalka. Sida uu hadalka u dhigay ka qaybqaataha: "...waxaanu badalnay sawirka qolka jimicsiga...waxaanu ka soo dhajinaynaa tababarka si aanu u danayno orodyada, waxyaabaha xiisaha leh ee aanu samayno, waxay arki doonaan muuqaal ka duwan qolka jimicsiga, sawir soo dhaweyn badan." Sheekooyinka togan ee noocan oo kale ah waxay ku lug leeyihiin oo hoos u dhigaan dhaliyarada nugal, waxayna sidoo kale kor u qaadaan noolaanshaha iyo firfircoonida bulshada rayidka ah.

Nidaamyada iyo qaababka

Ficil: Si kor loogu qaado kalsoonida lagu qabo mas'uuliyiinta dadweynaha, booliisku waa inuusan wax door ah ku yeelan hababka dhaqangelinta ama la socodka u hoggaansanaanta sharciga iyo hagidda caafimaadka dadweynaha; hababkan waa in la horumariyo iyadoo lala tashanayo BAME FC, laguna turjumo luqadaha bulshada ee khuseeya.

waa kuma: Wasaaradda Cadaaladda iyo Maamulka Caafimaadka Dadweynaha.

Sababta: Tan iyo markii uu bilaabmay masiibada COVID-19, kalsoonida lagu qabo hagida caafimaadka rasmiga ah iyo dawladda UK way hoos u dhacday, iyada oo kuwa ku heshiiyey inay kalsooni hoose ku qabaan Hanuuninta Caafimaadka Rasmiga ah ee ka socota 11% ilaa 32%, iyo kuwa ku heshiia waxay kalsooni hoose ku qabaan Dawladda UK oo ka socota 23% ilaa 38%. Marka la eego bilayska aan tooska ahayn ee jira ee dadka ka socda BAME FC, xoojinta awoodaha booliisku waxay yaraynaysaa kalsoonida lagu qabo dhammaan mas'uuliyiinta dawladda waxayna wiiqaysaa waxtarka guud ee sharciyada loo soo bandhigay si wax looga qabto dhibaatooyinka caafimaadka bulshada sida masiibada. Marka lagu daro tallaabooyinka caafimaadka dadweynaha, awoodaha booliisku waa kuwo liddi ku ah oo aan ku habboonayn hawsha.

Macluumaad dheeraad ah

Dalada Dhaqanada Fayoqabka iyo Adkeysiga Qoyska iyo Bulshooyinka BAME (Co-POWeR) waa urur cilmi baaris oo ay maalgelisyay ESRC 18 bilood ah, oo ay sameeyeen macalimiin BAME ah ee Jaamacadaha Leeds, Sussex, Goldsmiths, UEL, Southampton, South Wales, Royal Holloway, UCL iyo Warwick. co-power.leeds.ac.uk

Ladnaanta bulshada iyo adkeysiga

Tallaabada 1: Maalgeli barnaamijyada dhaqan ahaan la xiriira dhaqdhaqaaqa jirka iyo nafaqeynta iyada oo loo marayo kooxaha iyo adeegyada bulshada.

waa kuma: Xafiiska Horumarinta Caafimaadka iyo Kala-duwanaanta.

Sababta: Kooxaha bulshada ee iskaa wax u qabso ah ee taageera dhaqdhaqaaqa jirka, cunno caafimaad leh iyo fayoobida maskaxda ayaa si ba'an ugu dhufatay aafada sahay la'aan. "Waxaan ku lug leeyahay naadigan qadada...taasi waxay iga caawisaa inaan baxo, ka hortago kalinimada oo aan wax badan ka barano cunto cunid caafimaad leh... laakiin masiibada ayaa saameyn ku yeelatay". Dawladdu waa in ay la shaqeyso kooxaha bulshada BAME ee jira, iyaga oo dhisaya kaabayaashooda kalsoonida iyo helitaanka kuwa u baahan taageerada."

Tallaabada 2: Maalgelinta muddada-dheer ee adeegyada dhallinyarada maxalliga ah, gaar ahaan baahiyaha bulshooyinka maxalliga ah, ayaa looga baahan yahay in la bixiyo goobo ammaan ah oo aan xukun lahayn, iyada oo la tixgalinayo sinnaan la'aanta qaabdhismeedka kale ee ay wajahayaan qoysaska BAME.

Waa kuma: Wadajirka Wasaaradda Caafimaadka, Waaxda Waxbarashada, iyo Dowladda Hoose.

Sababta: Bulshooyinka BAME waxay saadaaliyaan cadaawad marka ay helaan adeegyada. Bangladeshi, aabbe Muslim ah oo ku sugan Bradford ayaa noo sheegay "ma codsaneyno inaan helno mid gaar ah, laakiin sababtoo ah waxaan ku dhex noolnahay bulshadan... waa inay [dawladda] na soo eegaan oo ay dhahaan 'eeg, waxay qabaan baahi, taasi waxay u baahan tahay inay noqoto. la fuliyay sidoo kale'...adeegyada la qabsiga". Xaaskiisa ayaa ku dartay "hal cabbir kuma wada habboona...waa inaad eegtaa [bulshada] gaar ahaaneed iyo baahidooda".

Ladnaanta shakhsi ahaaneed iyo adkeysiga

Ficil: Kaalmada daryeelaha waa in loo kordhiyo daryeelayaasha aan la bixin si ay si joogto ah u daryelaan dadka da'da ah iyo naftooda.

Waa kum: Waaxda Caafimaadka iyo Daryeelka Bulshada, Waaxda Shaqada iyo Hawlgabka.

Sababta: Aqoonsiga daryeelka shaqo ahaan, ka qayb qaadashada dhaqaalaha UK, waa muhiim. Mid ka mid ah daryeela ayaa yiri: "Waxaan halkaas ku joognaa inaan ilaalino dadkan waayeelka ah, dadka jilicsan ... shaqada aan qabaneyno waa wax badan." Sinnaanta, kala duwanaanshaha iyo ka mid noqoshada waa in la wanaajiyaa si loo joojiyo midab-takoorka iyo takoorka jinsiga ee shaqaalaha daryeelka mushaharka iyo mushahar la'aanta: sida mid ka mid ah ka qaybqaataha uu su'aal galiyay "ma waxaad la dagaallamaysaa fayraska mise waxaad la dagaallantaa cunsuriyadda? Ma garanaysid mid aad la dagaalanto".

Qoraaga ku habboon: Iyiola Solanke

limayl: i.solanke@leeds.ac.uk

Qorayaasha wax ku biirinaya: Florence Ayisi, Claudia Bernard, Gargi Bhattacharyya, Anna Gupta, Raminder Kaur, Monica Lakhanpaul, Sabu Padmadas, Shirin M. Rai, Maria Stokes.

Waxaan qiraynaa doodka ballaaran ee ku saabsan isticmaalka so gaabinta BAME.